

Verslag

Monitoringsoverleg Groeiagenda

Aanwezigen:

Wouter Kolff (voorzitter), Trudy Baggerman, Ton Spek, Jacqueline van Dongen,
André Flach, Jos Huizinga
Carlo Post, Olga Arandjelovic, Hans Goossensen, Jan Jaap Schep (verslag)

Agendapunt

1 Opening, mededelingen en vaststellen agenda

De voorzitter opent de vergadering en de agenda wordt vastgesteld.

Arjan Kraijo, Maarten Burggraaf en Rik van der Linden zijn niet aanwezig.

2 Aandachtspunten en reflecties op de meervoudig lokale samenwerking in de Groeiagenda

De voorzitter leidt in. Er gaat veel goed, maar er zijn natuurlijk aandachtspunten. We zijn aanbeland bij het laatste monitoringsoverleg van deze periode. We moeten dit op de juiste manier overdragen naar de nieuwe raden en colleges. We hebben dit overleg om constructief te handelen en elkaar aan te spreken als het niet goed gaat met als doel ruimtelijk-economische ontwikkeling van onze regio. Het zomeroverleg hebben we afgerond met een brief als resultaat van ons overleg. We hebben de colleges en raden toen een aantal hoofdpunten meegegeven:

De lokale vertaling van de regionale ambities vergt aandacht; raden moeten in positie worden gebracht en meer verantwoordelijkheid nemen; woningbouwproductie en verdeelvraagstuk sociaal is een aandachtspunt; we moeten inzetten op continuïteit van de samenwerking.

We delen ook de successen en moeten dat ook blijven doen. Via sociale media, op kwartaalbijeenkomsten en dergelijke.

Opgave Bouwen en Wonen (Trudy Baggerman en Arjan Kraijo)

Trudy Baggerman licht toe (mede namens Arjan Kraijo). Deze opgave is begonnen met het idee dat we woningen zouden bouwen om de regio te ontwikkelen. Te zien is dat er echter ook steeds meer een discussie is ontstaan over sociale woningbouw. Dat is wel een aandachtspunt voor de volgende periode. De lokale vertaling van woningbouw is op papier gezet. Raden hebben de Groeiagenda omarmd. De aantallen worden beleidsmatig wel gehaald, maar de lokale uitvoering is een aandachtspunt. Gemeenten moeten zelf zorgen dat er echt gebouwd wordt. Het is wel een regionale agenda. We moeten de volgende periode lokale agenda's koppelen. Niet elke gemeente kan altijd even hard meekomen.

Dat is geen probleem, maar dan moet het wel duidelijk op tafel komen en besproken worden. Elke gemeente stelt andere prioriteiten of andere behoeften, het is belangrijk dat hierover helder wordt gecommuniceerd. Als een gemeente even niet kan of wil, dan moeten we dit van elkaar accepteren.

We lobbyen hard bij Provinciale Statenleden. De Groeiagenda komt op de agenda. Provinciale Staten willen balans opmaken: hoe ging de woningbouw vorige periode en hoe gaat het richting de toekomst. Als we de Spoorzone uit de 10%-pot van de provincie krijgen, dan kunnen we als regio meer dan nu mag. We werken aan een reality-check van onze ambities en plannen. Bijvoorbeeld: als de ene gemeente grond heeft en de andere geld, kijk dan of je kunt schuiven en elkaar kan versterken. Een ander idee is om projectleiders uit te wisselen. We hebben soms dezelfde vacatures als gemeenten. De MerwedelingeLijn is de kleine broer van de Spoorzone. Mecanoo heeft onderzoek gedaan. Er liggen mogelijkheden, die zien Provinciale Staten ook, omdat het bestaand openbaar vervoer is. Er is dan echter wel sprake van bouwen in het groen, daarvoor is wel draagvlak bij een paar gemeenten, maar is nu een no-go bij de provincie. Mogelijk biedt de nieuwe minister hierin kansen. De personele uitdagingen verschillen per gemeente, dat heeft gevolgen voor ons gezamenlijk tempo. We kijken samen met de EDB naar een regionale triple helix bouwtafel, om vanuit overheid en markt de bouw te versnellen.

Collega Arjan Karijo is druk bezig met corporaties en sociale woningbouw. Ook corporaties hebben te maken met corona en personele krapte. Daarbij komt de uitgestelde omgevingswet, beperkte locaties en de leefbaarheid. Er moeten keuzes gemaakt worden in lokale raden. Dan leven er soms lokaal andere wensen dan we regionaal zouden willen. Dit blijft nu een discussie en het werkt vertragend op de totale opdracht van de Groeiagenda. We moeten er hard aan trekken de komende vier jaar. We zien het sociale aspect van wonen steeds meer in de Bestuurlijke Werkgroep Bouwen en Wonen binnenkomen. Dat is realistisch, maar het was niet onze opdracht, die gaat over het herstellen van de sociaal-economische balans in ons gebied.

De voorzitter roept op om in de brief aan de raden en colleges cijfers op te nemen wat er gerealiseerd is en wat in de plannen staat. Met onze manier van samenwerking hoeft niet iedereen altijd door dezelfde hoepel. Meervoudig lokaal zorgt voor verankering in gemeenteraden. Verdeelvraagstukken moet je wel met elkaar afspreken. Die maak je bestuurlijk en die moet je lokaal realiseren. De voorzitter vraagt Trudy Baggerman hoe zij hier tegenaan kijkt.

Trudy Baggerman geeft aan dat de Bestuurlijke Werkgroep Bouwen en Wonen hier niet verder in komt, ondanks dat het wel benoemd is. We moeten daarbij niet alleen naar sociale huur, maar ook sociale koop kijken. Dat gaat steeds meer drukken op bouwen. We moeten daar de komende periode meer aandacht voor geven.

De voorzitter concludeert dat dit van onderop moet komen. Het kan niet zo zijn dat gemeenten niet bijdragen op zo'n vlak. Trudy Baggerman geeft aan dat hiervoor nodig is dat er inzicht in alle cijfers per gemeente komt. Inclusief sociale koop.

De voorzitter benadrukt dat vanuit de pijlers de kansen, bereikte resultaten en pijnpunten in beeld moeten worden gebracht. Dan kan de ene gemeente zien hoe de andere gemeente presteert. Daar is dit overleg ook voor bedoeld.

Trudy Baggerman: De bouwtafel is denk ik wel het onderdeel waar we elkaar vinden, inclusief corporaties.

Andre Flach benadrukt dat de kern is om meer te bouwen. We schieten snel weer in het verdeelvraagstuk van de sociale woningen. Hij suggereert om de werkgroep bouwen en werkgroep wonen los van elkaar te zien. Dit zet veel druk op de samenwerking. Trudy Baggerman geeft aan dat dit ook is gebeurd. De voorzitter reageert: ja, er is veel bereikt, maar we moeten ook de lastige zaken benoemen. Samenwerking is beiden.

Jos Huizinga geeft aan dat dit pijnpunt ons al vier jaar achtervolgt. Splitsen van bouwen en sociale woningbouw is volgens hem niet mogelijk, het hangt zo met elkaar samen. Als je splitst krijg je deze discussie in 2026 weer. Zijn ervaring is dat we de afgelopen jaren de knelpunten niet hebben benoemd. We vluchten in discussies om die keuze niet te hoeven maken. Bouwen heeft de komende vier jaar prioriteit. We moeten binnen de triple helix de samenwerking zoeken.

De voorzitter benadrukt hierbij dat er vanuit het Rijk subsidies aankomen die wij als regio moeten binnenhalen. We gaan in de brief naar de raden benoemen wat wel en niet goed gaat, onderbouwd door cijfers.

Jacqueline van Dongen geeft aan dat het haar stoort dat het echte vraagstuk de afgelopen jaren niet is besproken. In sociale woningen wonen mensen waarbij vaak veel speelt. We laten in sommige gemeenten willens en wetens concentraties bestaan. We moeten onze corporaties aanspreken en we moeten het als gemeenten eerlijk verdelen: we hebben dit met elkaar te huisvesten in onze gemeenten. Ton Spek benadrukt dat we juist binnen dit vraagstuk regionaal moeten denken. We hebben in onze eigen gemeenteraden werk te doen om te zorgen dat dit aansluit op wat we regionaal willen. Andre Flach geeft ten slotte aan dat we de politieke keuzen per gemeente van de afgelopen jaren niet zo maar kunnen verspreiden en oplossen in alle gemeenten.

Opgave Economie en Werken (Maarten Burggraaf en Andre Flach)

Andre Flach licht toe (mede namens Maarten Burggraaf): We hebben de doelstelling van 30.000 banen tot 2030. Afgelopen periode zijn er 9000 gerealiseerd door onze bedrijven. Daar hebben alle gemeenten hun best voor gedaan. We komen nu in de discussie hoe we verder willen. We gaan meer en meer kijken naar vragen als: Brengt dat ons in sociaaleconomisch opzicht verder? Draagt dat bij aan brede welvaart? We willen meer naar innovatie, hoogwaardig werk, kortom: kwaliteit. Criteria als: wat draagt een bedrijf bij aan innovatief karakter van de regio? Wat draagt een bedrijf bij aan verdienvermogen en duurzaamheid? Dus we zeggen weleens nee. Die ontwikkeling nemen we mee naar de nieuwe periode. We willen niet vertragen in groei, maar wel kwalitatief goed groeien. Met de Economic Board Drechtsteden gaat het heel goed, men wordt steeds volwassener en agendasettend. Maar ook Deal presteert goed. In de regio zijn zo'n 250 bedrijven die je echt niet wilt zien vertrekken. Kunnen onze accountmanagers hen voldoende bedienen? Een mogelijkheid is om via Deal extra op deze bedrijven in te zetten.

De voorzitter reageert instemmend en zegt uit te kijken naar het voorstel met betrekking tot relatiemanagement van bedrijven. Zijn zorg zit erin of er voldoende ambtelijke capaciteit is voor deze opgave. Andre Flach zegt dat dit momenteel wordt bekeken. De voorzitter suggereert dat dit een goed thema is om regionaal aan te pakken.

De impact van corona wordt kort toegelicht. Er zijn golfbewegingen, detailhandel en horeca zijn flink getroffen. Voor sommige bedrijven wordt het spannend als de steun wegvalt.

Jos Huizinga wijst op de ruimtelijke consequenties die de nieuwe koers (kwalitatief goede banen) met zich meebrengt. Andre Flach benadrukt dat wat we binnenkort een ecosysteem van samenhangende bedrijven moeten gaan vormen.

Opgave Bereikbaarheid en Mobiliteit (Ton Spek en Rik van der Linden)

Ton Spek geeft (mede namens Rik van der Linden) een toelichting. Er is veel gebeurd de afgelopen periode. A15-korte termijnmaatregelen, N3, waterbus. We zijn als Drechtsteden in de goede gremia aanwezig. We willen de MerwedeLingeLijn de grootste concurrent van de A15 maken. Het kleinschalig vervoer over water is stil komen te vallen vanwege corona. We zoeken nog wel meer de verbinding tussen de pijlers. Zo komen wethouders bereikbaarheid niet bij de bedrijven over de vloer. We hebben mede daardoor nog geen 1000 spitsmijdingen kunnen realiseren. Een deel van de regionale agenda moet lokaal uitgevoerd worden. Soms ontbreken echter lokaal de punten van de regionale ambities.

Op een vraag hierover van de voorzitter geeft Ton Spek aan dat de samenwerking met Gorinchem en Molenlanden met de MerwedelingLijn goed verloopt. Rik van der Linden heeft (onder andere) contacten met de Hoeksche Waard.

Hans Goossensen vult aan dat het kabinet binnenkort gaat beslissen over de gelden voor de Oude lijn, waaronder ook station Dordrecht CS en Leerpark.

Trudy Baggerman uit haar zorgen over de (beperkte) capaciteit van de MerwedeLingeLijn. Hierop antwoordt Hans Goossensen dat het adagium "geen rails, geen woningen" ook zal gaan gelden voor de as Dordrecht-Gorinchem.

Opgave Energie en Duurzaamheid (Jacqueline van Dongen)

Jacqueline van Dongen geeft een toelichting op de pijler: In het regeerakkoord vliegen de miljoenen ons om de oren. In de samenwerking hebben we de basis beleidsmatig op orde. Bijvoorbeeld de RES en de transitievisie warmte. Alle lokale en regionale teams zijn mee ontwikkeld. De meervoudig lokale samenwerking is wel echt onmisbaar. Door de samenwerking hebben we alle beleidsdocumenten kunnen vaststellen. De komende periode sluiten we zo'n 6500 corporatiewoningen aan op HVC. Daarna kun je daar ook particuliere woningen op aansluiten. We hebben een kwartiermaker energie en arbeidsmarkt. Die gaat met name op mbo-niveau kijken welke kansen er liggen. We hebben nu al die opgave van 6500 woningen. Daar wil je mensen en bedrijven uit de regio op inzetten. Zo zie je dat de sociale, duurzame, economische opgaven bij elkaar liggen. Actueel is energie-armoede, dit vraagt om een integrale aanpak. Gemeenten krijgen wel aanvullende middelen. Dan is er nog het organisatievraagstuk. In de meicirculaire ontvangen gemeenten waarschijnlijk aanvullende middelen. Er ligt een rapport van de ROB: gemeenten hebben 400, later 600 miljoen euro extra nodig. We moeten kijken hoe we mensen gaan werven. Daar is ook een analyse voor nodig en die vraagt ligt bij het ONS-D. We hebben een grootschalige uitvraag op zonne-energie uitgezet. De uitdaging voor de toekomst is om de pijlers en domeinen zo goed mogelijk met elkaar te blijven verbinden. We hebben een brede programmaraad met een nieuwe voorzitter, Peter van de Velden.

De voorzitter vraagt of er knelpunten zijn in de opgave. Jacqueline van Dongen wijst in dit verband op het onderzoek dat loopt naar energie en de arbeidsmarkt. In de bouw wordt bijvoorbeeld in dezelfde markt (installatietechniek) naar arbeidskrachten gezocht. Het is bovendien nog spannend hoe het Rijk de middelen gaat verdelen. De voorzitter geeft hierop aan dat wij het Rijk moeten verleiden om met geld over de brug te komen.

Carlo Post doet de suggestie, juist omdat we een Smart Delta Drechtsteden zijn, om ons te gaan afficheren als waterstofregio.

Trudy Baggerman waarschuwt ervoor dat er soms niet kan worden gebouwd, omdat er geen energie kan worden geleverd. De link tussen de pijler energietransitie en bouwen en wonen moet dus goed worden gelegd.

Communicatie en externe betrekkingen (Andre Flach)

Andre Flach geeft een toelichting: het nieuwe beeldmerk is gelanceerd. Smart Delta Drechtsteden is nu van ons allemaal. Ondanks corona hebben we veel werkbezoeken gehad, van Statenleden, directeuren ministeries, Kamerleden. Er ligt een programma klaar om nieuwe kabinetsleden te ontvangen. Tegelijkertijd plegen we steeds meer inzet op ambtelijke lijnen, omdat dat goed werkt.

De voorzitter geeft aan dat wat hem betreft alle bewindspersonen, aan wie we wat hebben of die wat aan ons hebben, een uitnodiging krijgen; Hugo de Jonge bijvoorbeeld. Andre Flach meldt dat er zeker in Dordrecht flink in PA wordt geïnvesteerd. Hij meldt voorts dat de samenwerking met de triple helix goed gaat, maar wel breder mag. Er is een aantal koplopers, maar het name het onderwijs is een dunne kolom. Partners in ons gebied willen wel meer en meer betrokken worden bij de opstelling van de inhoudelijke agenda voor onze regio.

Spotlightproject Spoorzone (Jos Huizinga)

Jos Huizinga is tevreden over de voortgang. De samenwerking is gebaseerd op respect, vertrouwen en optimisme. Dan maak je grote stappen. Er zijn wel belemmeringen, vooral wat betreft externe veiligheid. Dat moet op de politieke agenda. Het vervoer gaat ook de komende 30 jaar over het spoor. Dat kan de woningbouw langs de Spoorzone beperken. Dit moet op de agenda van Zuid-West-Nederland, samen met de Brabantse stedenrij. De voorzitter beaamt dit. We moeten dit gaan agenderen. Andre Flach vult aan dat het Havenbedrijf Rotterdam hier anders instaat, maar wel bezig is met een pijlpijn. Mogelijk kunnen we dat steunen. Ook geeft hij aan dat er, zeker na het incident op Kijfhoek in 2011 en toen Floor Vermeulen gedeputeerde was wel degelijk veel aandacht voor was vanuit de provincie.

3 Kwartaalbijeenkomst 8 maart 2022

De voorzitter meldt dat op 8 maart 2022 de eerste reguliere kwartaalbijeenkomst plaatsvindt. Het is een programma met focus op sociaaleconomische versterking. Otto Raspe (hoofd Rabo Research) is onze keynote speaker. In vergelijking met 2 november 2021 gaan we meer met elkaar het gesprek aan. De voorzitter doet de suggestie om de volgende bijeenkomst Duurzaamheid en Energie als hoofdthema te agenderen en hierbij minister Jetten uit te nodigen.

4 Rondvraag en afsluiting

Olga Arandjelovic meldt dat er op 10 maart een afstemoverleg met de bestuurlijke trekkers plaatsvindt en dat er wordt gewerkt aan een factsheet voor gemeenteraden over de Groeiagenda.

De voorzitter meldt dat er dit jaar 2 college-ontmoetingen zullen plaatsvinden. Dordrecht neemt hiertoe het initiatief. Het volgende monitoringoverleg is 7 juli 2022. De verwachting is dat alle colleges dan gevormd zijn.

De voorzitter dankt allen voor aanwezigheid en beëindigt de vergadering.